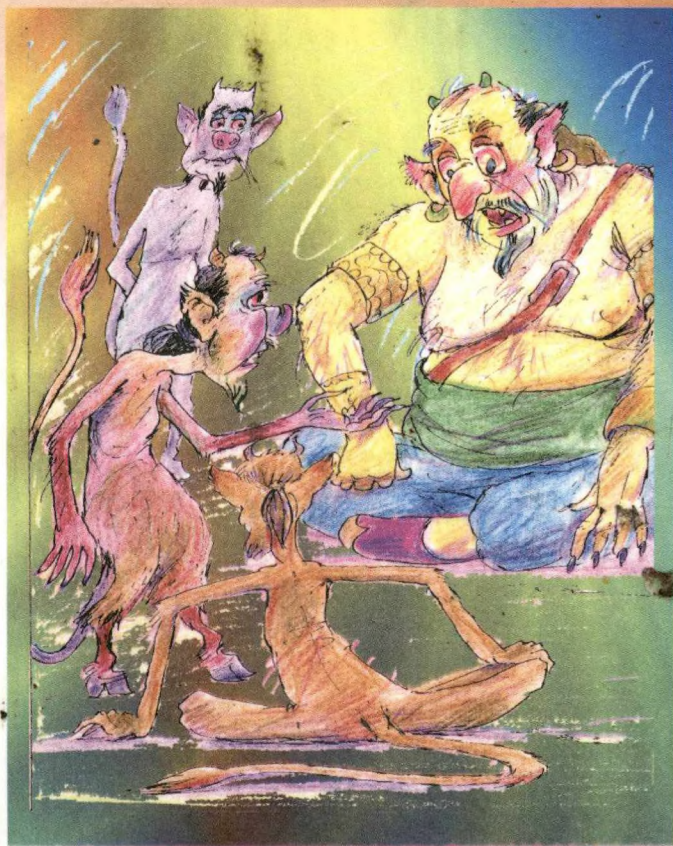

ЭРКИН МАЛИК

ШАЙТОНВАЧЧАНИНГ НАЙРАНГЛАРИ

SHAYTONVACHCHANING
NAYRANGLARI

«SHARQ» НАШРИЁТ-МАТБАА
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ
БОШ ТАҲРИРИЯТИ
ТОШКЕНТ — 2013

ерпатак бўла олмайди. Учига чикқан лўттивоз. Ашаддий жиноятчи. Жиннихонадаги бир болакайни ўлдириб, қиёфасига кириб олган. Бир жарроҳ ва бир чолнинг ўлимида гумон қилинади. Тўридан гўри яқин бир кампирнинг ўлимлигини ўмарган, киссавур. У ҳақда 108-каналга хабар берганларни озаммас, кўпаммас – бир миллион долларлик мукофот кутмокда. Шошилинг, ҳушёрликни оширинг, миллион доллар эгаси бўлинг!»

Бу эълон Одам болаларини қанчалик шошириб қўйган бўлса, шайтонлар-у жинларни ҳам шунчалик шошириб қўйди. Бирон жойдан Одамшайтоннинг дараги чиқиб қолармикан, деб изғишгани изғишган. Одам болалари Одамшайтон учун бир миллион тикканда, шохдор раис мана бўлмасам, деб икки миллион тикиб юборди. Мақсад – бу ноёб нусха одамлар қўлига тушиб қолмасин. Ҳали дунё дунё бўлгандан бери битта шайтоннинг нархи бунақа осмон-у фалакка чиқмаган эди. Шайтонлар баттар шошиб қолдилар. Одам болалари уни қўлга туширсалар, ўз қонунлари бўйича суд қилиб, қамаб юборишлари аниқ. Аммо шайтонлар-чи? Ушлашса, унга қандай чора кўришади? Ҳамма гап шунда. Бунисини шохдор раисдан бўлак ҳеч ким билмайди. Унинг тақдири шу улуғ зотнинг қўлида.

Раис сездики, Одамшайтон ҳақида унга таскин берадиган ҳеч гап йўқ. Ҳайъат аъзолари муздеккина бўлиб, олма пиш, оғзимга туш, деб ўтиришибди. Раис тутакиб, овозини баландлатди:

– Шайтонлик ғурурларинг қани сенларнинг? Бунчалар аммамнинг бузоғи бўлмасаларинг? Яна булар кимсан, Одам болаларининг қон томирида юрармиш-а?! Ҳе, сатқан шайтон кетинглар. Кимда бор бунақа имконият, а, қайси махлуқда бор? Қон томирда юриб, ўз қондошларингни тора олмасаларинг. Суф-е сенларга! Ҳаммангнинг думингни ечиб, кўчага ҳайдайман. Кўча супуришдан бошқага ярамай қолдиларинг сенлар...

– Маъзур тутинг, ҳазрати олийлари, – дея юрак

olmaydi. Bizchalik yerpatak bo'la olmaydi. Uchiga chiqqan lo'ttivoz. Ashaddiy jinoyatchi. Jinnixonadagi bir bolakayni o'ldirib, qiyofasiga kirib olgan. Bir jarroh va bir cholning o'limida gumon qilinadi. To'ridan go'ri yaqin bir kampirning o'limligini o'margan, kissavur. U haqda 108-kanalga xabar berganlarni ozammas, ko'pammas – bir million dollarlik mukofot kutmoqda. Shoshiling, hushyorlikni oshiring, million dollar egasi bo'ling!»

Bu e'lon Odam bolalarini qanchalik shoshirib qo'ygan bo'lsa, shaytonlar-u jinlarni ham shunchalik shoshirib qo'ydi. Biron joydan Odamshaytonning daragi chiqib qolarmikan, deb izg'ishgani-izg'ishgan. Odam bolalari Odamshayton uchun bir million tikkanda, shoxdor rais mana bo'lmasam, deb ikki million tikib yubordi. Maqsad – bu noyob nusxa odamlar qo'liga tushib qolmasin. Hali dunyo dunyo bo'lgandan beri bitta shaytonning narxi bunaqa osmon-u falakka chiqmagan edi. Shaytonlar battar shoshib qoldilar. Odam bolalari uni qo'lga tushirsalar, o'z qonunlari bo'yicha sud qilib, qamab yuborishlari aniq. Ammo shaytonlar-chi? Ushlashsa, unga qanday chora ko'rishadi? Hamma gap shunda. Bunisini shoxdor raisdan bo'lak hech kim bilmaydi. Uning taqdiri shu ulug' zotning qo'lida.

Rais sezdi, Odamshayton haqida unga taskin beradigan hech gap yo'q. Hay'at a'zolari muzdekkina bo'lib, olma pish, og'zimga tush, deb o'tirishibdi. Rais tutaqib, ovozi balandlatdi:

– Shaytonlik g'ururlaring qani senlarning? Bunchalar ammamning buzog'i bo'lmasalaring? Yana bular kimsan, Odam bolalarining qon tomirida yurarmish-a?! He, satqayi shayton ketinglar. Kimda bor bunaqa imkoniyat, a, qaysi maxluqda bor? Qon tomirda yurib, o'z qondoshlaringni topa olmasalaring. Suf-e senlarga! Hammangning dumingni yechib, ko'chaga haydayman. Ko'cha supurishdan boshqaga yaramay qoldilaring senlar...

ютиб раиснинг гапини бўлди шуъба бошлиқларидан бири, — ҳамма гап шундаки, у бизнинг ихтиёримиздан аллақачонлар чиқиб кетган. Олдинги йиғинларда ҳам буни сизга маълум қилган эдик. Қувваи хофизаларидан фаромуш бўлибти, чоғи...

— Қачон қараса шу гап, — унинг оғзига урди раис. — Ахир, у ихтиёримиздан чиқиб қаёққа кетибди? Ерга кирибдими ё осмонга чиқибдими?

Бунақа пайтда битта шуъба бошлиғи юрак ютиб гарирдими, уни бошқалари қўллаб юбормаса бўлмас эди.

— Ҳазрати олийлари, — деди бошқаси, — сиз Одам болаларининг қонида юришимизни тўғри таъкидладингиз. Бу Тангри таолонинг бизларга қилган катта марҳаматидир. Лекин битта нарсани унутмаслигимиз керак. Ҳа, биз Одамшайтоннинг қонида юра олмаймиз. Минг афсуски, шундай. У одамга айланиб қолгани билан барибир унинг томирларида ўзимизнинг қонимиз оқяпти.

— Мен йўлини топдим, — деб юборди шошапиша Ахборотчи ва дик этиб ўрнидан туриб кетди. Кесакдан ўт чиққандек туйилиб, ўтирганлар ҳам унга қарашди. Наҳотки Ахборотчидан ҳам жўялироқ бир гап чиқса... — Маслаҳатим, — деди у, — эринмай, ҳа, бир бошдан ҳар бир одамнинг қонига кириб чиқиш керак. Кимнингки қонига кира олмасак, демак, ўша Одамшайтон бўлади, қалай?..

У тантана билан кўзини лўқ қилиб атрофидигиларга қаради.

Юзаки қараганда Ахборотчининг гапида жон бордек. Лекин у яхшигини қовун туширган эди. Бечоранинг калласи майда-чуйда ахборотчалар билан шунчалик саёзлашиб қолган эдики, бошқа шуъба вакили уни бир чўқишда қочирди:

— Ахборотингиз учун, ҳамкасаба, — деди у пешанасига тақиллатгандек қилиб, — биз шайтонлар илмига амал қиладиган олимларнинг, рўзадорларнинг, сахий бойларнинг, тақводорларнинг, эҳ-хе... уларнинг тури жуда кўр, уларнинг ҳам қонида юра

– Ma’zur tuting, hazrati oliylari, – deya yurak yutib raisning gapini bo’ldi shu’ba boshliqlaridan biri, – hamma gap shundaki, u bizning ixtiyorimizdan allaqachonlar chiqib ketgan. Oldingi yig’inlarda ham buni sizga ma’lum qilgan edik. Quvvai hofizalaridan faromush bo’libti, chog’i...

– Qachon qarasa shu gap, – uning og’ziga urdi rais. – Axir, u ixtiyorimizdan chiqib qayoqqa ketibdi? Yerga kiribdimi yo osmonga chiqibdimi?

Bunaqa paytda bitta shu’ba boshlig’i yurak yutib gapirdimi, uni boshqalari qo’llab yubormasa bo’lmas edi.

– Hazrati oliylari, – dedi boshqasi, – siz Odam bolarining qonida yurishimizni to’g’ri ta’kidladangiz. Bu Tangri taoloning bizlarga qilgan katta marhamatidir. Lekin bitta narsani unutmasligimiz kerak. Ha, biz Odamshaytonning qonida yura olmaymiz. Ming afsuski, shunday. U odamga aylanib qolgani bilan baribir uning tomirlarida o’zimizning qonimiz oqyapti.

– Men yo’lini topdim, – deb yubordi shosha-pisha Axborotchi va dik etib o’rnidan turib ketdi. Kesakdan o’t chiqqandek tuyilib, o’tirganlar ham unga qarashdi. Nahotki Axborotchidan ham jo’yaliroq bir gap chiqsa... – Maslahatim, – dedi u, – erinmay, ha, bir boshdan har bir odamning qoniga kirib chiqish kerak. Kimningki qoniga kira olmasak, demak, o’sha Odamshayton bo’ladi, qalay?..

U tantana bilan ko’zini lo’q qilib atrofidagilarga qaradi.

Yuzaki qaraganda Axborotchining gapida jon bordek. Lekin u yaxshigini qovun tushirgan edi. Bechoraning kallasi mayda-chuyda axborotchalar bilan shunchalik sayozlashib qolgan ediki, boshqa shu’ba vakili uni bir cho’qishda qochirdi:

– Axborotingiz uchun, hamkasaba, – dedi u peshanasiga taqillatgandek qilib, – biz shaytonlar ilmi-ga amal qiladigan olimlarning, ro’zadorlarning, saxiy

олмаймиз. Буларни сиз билишингиз керак, шекилли, а, лаббай?

Бечора Ахборотчи қандай ўрнидан турган бўлса, худди шундай дўк этиб ўтириб қолди. Унинг таслим бўлгани шу эди. Раис Ахборотчининг думбул-тентак гапларига ўрганиб қолгани учунми, масалани чуқурлаштирмади. Аммо ҳайъат аъзолари келтирган важ-карсонлар раисга зиғирча ҳам таъсир қилмади. Ҳайъат аъзоларини қандай бўлмасин жазолаш ҳақида ўйларди. Одам болалари: «Камбағални урма-сўкма, тўнини йирт», – дейишади. Хўш, шайтонларнинг тўни борми? Бор. Уларнинг тўни васваса қилиш. Васваса билан Одам болаларини йўлдан уради, битмаган ишларини битиради. Одам болалари ҳам анойи эмас. Қуруқ васвасага учаверишмайди. Шайтон уларга битмас-туганмас бойликлар, айш-ишратлар ваъда қилади. Албатта, бунда сопини ўзидан чиқаради. Шайтонда пул қайда. Пул заводи бўлмаса. Даромадни солиқчилардан қандай қилиб беркитиш, бировнинг ҳақиға хиёнат қилиш, қарзға фоиз олиш, закотдан бўйин товлаш, порахўрлик... Буларнинг барини Одам болаларига чиройли қилиб кўрсатади. Шайтон васвасаси билан топилган бойлик, албатта, шайтонларнинг ҳисоб рақамида туради. Ҳайъат аъзоларининг қанча бойлиги борлигини биққидек бўлиб ўтиришларидан ҳам билса бўлади. Буларни ўша бойликдан маҳрум қилиш керак. Ҳисоб рақамида ҳемири йўқ шайтон – шайтон бўптими?!

– Гап бундай, – деди шохдор раис ўзини босиб олиб, – навбатдаги йиғилишимизга кимки бугунгидек бўш калла билан келса, бор захирасидан маҳрум қилиб, думини ечиб, кўчага ҳайдайман, вассалом.

Ўтирганлар тагига чўғ босилгандек бир кўзғалиб олишди.

Шунча гап-сўзлардан кейин ҳам Шарманканинг бошлиғи кўзғалиш у ёқда турсин, бошини кўтариб ҳам қўймади.

– Ҳа, – деди раис беписандлик билан унга қараб, –

boylarning, taqvodorlarning, eh-he... ularning turi juda ko'p, ularning ham qonida yura olmaymiz. Bularni siz bilishingiz kerak, shekilli, a, labbay?

Bechora Axborotchi qanday o'rnidan turgan bo'lsa, xuddi shunday do'q etib o'tirib qoldi. Uning taslim bo'lgani shu edi. Rais Axborotchining dumbul-tentak gaplariga o'rganib qolgani uchunmi, masalani chuqurlashtirmadi. Ammo hay'at a'zolari keltirgan vajkarsonlar raisga zig'ircha ham ta'sir qilmadi. Hay'at a'zolarini qanday bo'lmasin jazolash haqida o'ylardi. Odam bolalari: «Kambag'alni urma-so'kma, to'nini yirt», – deyishadi. Xo'sh, shaytonlarning to'ni bormi? Bor. Ularning to'ni vasvasa qilish. Vasvasa bilan Odam bolalarini yo'ldan uradi, bitmagan ishlarini bitiradi. Odam bolalari ham anoyi emas. Quruq vasvasaga uchaverishmaydi. Shayton ularga bitmas-tuganmas boyliklar, aysh-ishratlar va'da qiladi. Albatta, bunda sopini o'zidan chiqaradi. Shaytonda pul qayda. Pul zavodi bo'lmasa. Daromadni soliqchilardan qanday qilib berkitish, birovning haqiga xiyonat qilish, qarzga foiz olish, zakotdan bo'yin tovlash, poraxo'rlik... Bularning bari ni Odam bolalariga chiroyli qilib ko'rsatadi. Shayton vasvasasi bilan topilgan boylik, albatta, shaytonlarning hisob raqamida turadi. Hay'at a'zolarining qancha boyligi borligini biqqidek bo'lib o'tirishlaridan ham bilsa bo'ladi. Bularni o'sha boylikdan mahrum qilish kerak. Hisob raqamida hemiri yo'q shayton – shayton bo'ptimi?!

– Gap bunday, – dedi shoxdor rais o'zini bosib olib, – navbatdagi yig'ilishimizga kimki bugungidek bo'sh kalla bilan kelsa, bor zaxirasidan mahrum qilib, dumini yechib, ko'chaga haydayman, vassalom.

O'tirganlar tagiga cho'g' bosilgandek bir qo'zg'alib olishdi.

Shuncha gap-so'zlardan keyin ham Sharmankaning boshlig'i qo'zg'alish u yoqda tursin, boshini ko'tarib ham qo'ymadi.

жа биз еб, сен курук қолгандек ўтирибсан, нима бўлди, гапир?

– Илтимос, ҳазратим, мени ҳозироқ асфаласофилинга жўнатынг, олдингизда гуноҳкорман, – деди у ёш боладек пиқиллаб.

– Асфаласофилинни тек қўй...

– Сиз очган стриптиздаги қизлар қочиб кетишди.

– Қочиб кетишди, нимага?

– Ўйин кўрсата туриб, олдин кўйлақларини, ундан кейин сийнабандларини ечишарди, шу билан томоша тугарди. Томошабинлар у ёғини ҳам ечишсин, деб талаб қилишди.

– Хўш?

– У ёғига алоҳида пул тўлаш керак, у ёғи қиммат туради, деб фоҳишалар унамади.

– Унайдиганларини топ унда. Топмасанг, билиб қўй, фоҳишаларнинг ўрнида ўзингни ўйнатаман.

Мажлис ана шундай тарангликда ниҳоя топди.

ЎХШАТМАСДАН УЧРАТМАС

(ёки Шайтонваччанинг «ТАҚВО» кафесидида кўрган-кечирганлари)

Ажинашамол Шайтонваччани осмону фалакда бир айлантиргандан минг айлантириб, кун ботгунча учириб юрди. Охири чароғон бир шаҳарнинг янада чароғон бир гўшасига ташлаб кетди. У тушган жой гуллари куриган, суви ўчган фаввора атрофидаги майдонча эди. Шундай бўлса ҳам ўриндиқлар бўш эмас, севишганлар билан обод. Улар осмону фалакдан гур этиб тушган нимарсадан кўрқиб, ура қочиб қолишди. Лекин узоқлаб кетишмади. Қизиқувчанлик ёмон-да. Бундай қараб, осмондан тушган нарса одам эканлигини пайқаб қолишди. Во ажаб... Яқин ўртада дарахт бўлганда ҳам бошқа гап эди. Дарахтдан сакради-да, деса. Шайтонвачча тик оёқда тура олмай, нукул бир жойда маст одамдек қилтангларди. Ажинашамолнинг беланчагида боши

– Ha, – dedi rais bepisandlik bilan unga qarab, – ja biz yeb, sen quruq qolgandek o'tiribsan, nima bo'ldi, gapir?

– Iltimos, hazratim, meni hoziroq asfalasofilinga jo'nating, oldingizda gunohkorman, – dedi u yosh boladek piqillab.

– Asfalasofilinni tek qo'y...

– Siz ochgan striptizdagi qizlar qochib ketishdi.

– Qochib ketishdi, nimaga?

– O'yin ko'rsata turib, oldin ko'ylaklarini, undan keyin siynabandlarini yechishardi, shu bilan tomosha tugardi. Tomoshabinlar u yog'ini ham yechishsin, deb talab qilishdi.

– Xo'sh?

– U yog'iga alohida pul to'lash kerak, u yog'i qimmat turadi, deb fohishalar unamadi.

– Unaydiganlarini top unda. Topmasang, bilib qo'y, fohishalarning o'rnida o'zingni o'ynataman.

Majlis ana shunday taranglikda nihoya topdi.

O'XSHATMASDAN UCHRATMAS

(yoki Shaytonvachchanning «TAQVO» kafesida ko'rgan-kechirganlari)

Ajinashamol Shaytonvachchani osmonu falakda bir aylantirgandan ming aylantirib, kun botguncha uchirib yurdi. Oxiri charog'on bir shaharning yanada charog'on bir go'shasiga tashlab ketdi. U tushgan joy gullari qurigan, suvi o'chgan favvora atrofidagi maydoncha edi. Shunday bo'lsa ham o'rindiqlar bo'sh emas, se-vishganlar bilan obod. Ular osmonu falakdan gup etib tushgan nimarsadan qo'rqib, ura qochib qolishdi. Lekin uzoqlab ketishmadi. Qiziquvchanlik yomon-da. Bunday qarab, osmondan tushgan narsa odam ekanligini payqab qolishdi. Vo ajab... Yaqin o'rtada daraxt bo'lganda ham boshqa gap edi. Daraxtdan sakradi-da,

айланиб, ҳамон ўзига кела олмасди. Атрофидаги нарсалар гир-гир айланар, кўз олдидан аллақандай чироклар чизик тортиб ўтарди. Улар осмондаги юлдузларга ҳечам ўхшамасди. У бир амаллаб ҳозиргина ошиқлар ташлаб қочган ўриндиклардан бирига ўтириб, кўзларини чирт юмиб олди. Шу пайт:

– Ҳей, – деб биров елкасидан туртди.

Шайтонвачча истамайгина ўгирилди. Кимдир «ич» дегандек унга баклашка тутди. У ўлардек чанқаган, очикқан эди. Одам болалари барибир яхшида. Меҳрибон. Узатилган баклашкани олибоқ оғзига тутди. Аммо зум ўтмай оғзидагини пуркаб ташлади. У сув эмас, заҳар-заққум бир нарса экан.

– Сув, сув бер, – деди ўкчиб.

Кўлига бошқа баклашкани тутқазишди. Хайрият, буниси сув экан. Мириқиб-мириқиб ичди. Жисми жони яйраб кетди. Сув қанчалар мўжиза-я! Таърифлашга сўз ожиз. Шайтонвачча сал бўлмаса Худога шукр, деб юборай деди. У одамлар орасида минг марталаб Худога шукр, дерди-ю, лекин ўзи ёлғиз қолганда зинҳор-базинҳор айтмас эди.

Шайтонваччага меҳр ва оқибат кўрсатганлар пиёнисталар эди. Салда улар нари кетиб, ўрнини ёш йигит-қизлар эгаллади. Учрашувга чиққан қизлардан атир бўйлари анқирди.

– Бу ерга қаёқдан келиб қолдингиз, ака?

Қиз боланинг «ака» деган қўнғирокдек овози унга бирам ёқди. Шунгами, шошиб қолиб, ёлғон гапира олмади. Шайтонвачча боши билан осмонга ишора қилди.

– У ёқдан.

– Вой, у ёқда нима қилиб юрувдингиз ё самалётдан йиқилиб тушдингизми?

Тавба, бунча ёқимли бу қизнинг овози. Шайтонвачча Хўжақишлоқда юриб, қизлар билан ошқатик бўлмаган, бунчалик нафаси нафасига тегиб гаплашмаган эди. Қизлар Овсар деб калака қилиб, ўзларини ундан олиб қочарди. Ҳатто олтин медаллар

desa. Shaytonvachcha tik oyoqda tura olmay, nuqul bir joyda mast odamdek qiltanglardi. Ajinashamolning belanchagida boshi aylanib, hamon o'ziga kela olmasdi. Atrofidagi narsalar gir-gir aylanar, ko'z oldidan allaqanday chiroqlar chiziqliq tortib o'tardi. Ular osmondagi yulduzlarga hecham o'xshamasdi. U bir amallab hozirgina oshiqqlar tashlab qochgan o'rindiqlardan biriga o'tirib, ko'zlarini chirt yumib oldi. Shu payt:

– Hey, – deb birov yelkasidan turtidi.

Shaytonvachcha istamaygina o'girildi. Kimdir «ich» degandek unga baklashka tutdi. U o'lardek chanqagan, ochiqqan edi. Odam bolalari baribir yaxshida. Mehribon. Uzatilgan baklashkani oliboq og'ziga tutdi. Ammo zum o'tmay og'zidagini purkab tashladi. U suv emas, zahar-zaqqum bir narsa ekan.

– Suv, suv ber, – dedi o'qchib.

Qo'liga boshqa baklashkani tutqazishdi. Xayriyat, bunisi suv ekan. Miriqib-miriqib ichdi. Jismi joni yayrab ketdi. Suv qanchalar mo'jiza-ya! Ta'riflashga so'z ojiz. Shaytonvachcha sal bo'lmasa Xudoga shukr, deb yuboray dedi. U odamlar orasida ming-martalab Xudoga shukr, derdi-yu, lekin o'zi yolg'iz qolganda zinhor-bazinhor aytmay edi.

Shaytonvachchaga mehr va oqibat ko'rsatganlar piyonistalar edi. Salda ular nari ketib, o'rini yosh yigit-qizlar egalladi. Uchrashuvga chiqqan qizlardan atir bo'ylari anqirdi.

– Bu yerga qayoqdan kelib qoldingiz, aka?

Qiz bolaning «aka» degan qo'ng'iroqdek ovozi unga biram yoqdi. Shungami, shoshib qolib, yolg'on gapiray olmadi. Shaytonvachcha boshi bilan osmonga ishora qildi.

– U yoqdan.

– Voy, u yoqda nima qilib yuruvdingiz yo samalyotdan yiqilib tushdingizmi?

Tavba, buncha yoqimli bu qizning ovozi. Shaytonvachcha Xo'jaqishloqda yurib, qizlar bilan osh-qatiq bo'lmagan, bunchalik nafasi nafasiga tegib gaplashma-

олиб, машхур бўлиб кетганида ҳам қибла қиё қараб кўйишмаган.

– Мени Ажинашамол учириб келди, – деди у яна рост гапириб.

– Вой, анави, нукул «тарнада, тарнада» деб ваҳима қилишади-ку, ўшами?

– Ўша десаям бўлади, – деб Шайтонвачча қизини бегона йигит билан гаплаштириб кўйиб, ўзи бир чеккада бепарво қараб турган йигитга қаради. «Шалвирамай ўл, эссиз қиз сенга», – деб кўйди ичида.

– Вой, қаёқларга келиб қолганингизни ҳам бил-массиз унда? – меҳрибончилик билан сўради қиз.

– Ўзи шаҳарга отланиб турувдим, яхши қиз...

– Ана холос, унда теппа-текин кевобсиз-да.

– Шунақага ўхшайди...

– Жа кўп гапирвординг-да, – деди ниҳоят йигитининг гаши келиб.

– Жа қизиксиз-а, одамгарчилик деган гаплар бор-ку дунёда. Ундан кўра танишайлик, дўст бўлайлик, демайсизми? Менинг исмим Азиза, – деб Шайтонваччага қўл чўзди қиз.

– Камина Шайтон бўламан, – деб қизнинг кафтини кафтига олди Шайтонвачча.

Қиз бирдан қаҳ-қаҳ отиб кулиб юборди. Шайтонваччанинг гапи унга нашъа қилган эди.

– Вой, қўлларингиз совқотиб қопти-ку, Шайтон ака.

– Тепа совуқ-да, – деб яна тепага ишора қилди Шайтонвачча.

– Ҳеч ерингиз оғримадими, бир гурсиллаб тушдингизки ўзиям, Шайтон ака, – деб қиз яна кулди.

– Йўқ, ташвиш қилманг, отдекман, – деб Шайтонвачча ўрнидан туриб, ёш боладек қўлларини икки ёққа ёзиб, ер тепиниб, бир-икки сакраб кўйди. Шу пайт унинг кўзи рўпарадаги «Тақво» кафеси» деган ёзувга тушди-ю, нотаниш қизнинг қўнғирокдек овозини ҳам, меҳрибончилигини ҳам унутди. Хушбўй

gan edi. Qizlar Ovsar deb kalaka qilib, o'zlarini undan olib qochardi. Hatto oltin medallar olib, mashhur bo'lib ketganida ham qibla qiyo qarab qo'yishmagan.

– Meni Ajinashamol uchirib keldi, – dedi u yana rost gapirib.

– Voy, anavi, nuqul «tarnada, tarnada» deb vahima qilishadi-ku, o'shami?

– O'sha desayam bo'ladi, – deb Shaytonvachcha qizini begona yigit bilan gaplashtirib qo'yib, o'zi bir chekkada beparvo qarab turgan yigitga qaradi. «Shalviramay o'l, essiz qiz senga», – deb qo'ydi ichida.

– Voy, qayoqlarga kelib qolganingizni ham bilmas-siz unda? – mehribonchilik bilan so'radi qiz.

– O'zi shaharga o'tlanib turuvdim, yaxshi qiz...

– Ana xolos, unda teppa-tekkin kevoobsiz-da.

– Shunaqaga o'xshaydi...

– Ja ko'p gapirvording-da, – dedi nihoyat yigitining g'ashi kelib.

– Ja qiziqsiz-a, odamgarchilik degan gaplar bor-ku dunyoda. Undan ko'ra tanishaylik, do'st bo'laylik, demaysizmi? Mening ismim Aziza, – deb Shaytonvachchaga qo'l cho'zdi qiz.

– Kamina Shayton bo'laman, – deb qizning kaftini kaftiga oldi Shaytonvachcha.

Qiz birdan qah-qah otib kulib yubordi. Shaytonvachchaning gapi unga nash'a qilgan edi.

– Voy, qo'llaringiz sovqotib qopti-ku, Shayton aka.

– Tepa sovuq-da, – deb yana tepaga ishora qildi Shaytonvachcha.

– Hech yeringiz og'rimadimi, bir gursillab tushdingizki o'ziam, Shayton aka, – deb qiz yana kuldi.

– Yo'q, tashvish qilmang, otdekman, – deb Shaytonvachcha o'rnidan turib, yosh boladek qo'llarini ikki

yoqqa yozib, yer tepinib, bir-ikki sakrab qo'ydi. Shu payt uning ko'zi ro'paradagi «Taqvo» kafesi degan yozuvga tushdi-yu, notanish qizning qo'ng'iroqdek ovozi ham mehribonchiligini ham unutdi. Xushbo'y

атир ҳидлари ҳам эсидан чиқди. Орқасидаги сафар халтачасини бир ушлаб қўйиб:

– Кечирасиз, яхши қиз, мен бўридек очман, – деб хайр-маъзурни ҳам насия қилиб, кафега қараб юриб қолди.

– Биз-чи, бизни таклиф қилмайсизми, Шайтон ака? – деб орқасидан кикирлаб кулди қиз.

– Шайтонлар ўз овқатига бировни шерик қилмайдилар, яхши қиз, – деб Шайтонвачча яна ростини айтди.

Кафега киргач, турли-туман овқатлар ҳидидан Шайтонваччанинг боши айланиб, кўзи тинди. Столга ўтирмасданок елкасига сочиқ ташлаб, бир кўлида чилобчин, бир кўлида офтоба кўтариб олган йигитча пайдо бўлди. Шайтонваччанинг миясига «Тақво» деган ёзув гуп этиб урди. Тақво одобини сақлаб, шошмай кўлини ювди. Бармоқлари орасига хило қилди. Камига оғзини ҳам чайиб қўйди. Шундан кейин бошқа бир йигит пайдо бўлиб, кўлига таомнома тутқазиб, одоб билан рўпарасида қўл ковуштириб турди. Таомномани ўқиб, Шайтонваччанинг яна кўзи тиниб, боши айланди. У шу тобда бутун дунёни еб ташлашга тайёр эди.

– Нима бўлса, барини обкелаверинг, – буюрди у.

Шайтонвачча яқин ўртада бунақа бўкиб овқат емаган эди. Бечора официант йигит овқат ташиб чарчади. Бу ўтирган одамми ё аждархоми, деб қараб-қараб қўярди. Овқатдан кейин Шайтонвачча бир самовар чойни ҳам кўрдим демади. Энди ҳисоб-китоб қилиб, шу ердаги йигитлардан бошпана сўрайман, деб турганда, бирдан кафеда тўс-тўполон бошланиб кетди. Формали-формасиз миршаблар келиб, хўрандалардан кафени тезда бўшатиб қўйишларини сўрашди. Тезда чироқлар ўчирилиб, эшиклар сўргичланиб, «Антисанитария, кафе уч-тўрт кунга ёпилади» деган ёзув осилди.

– Бирортаси овқатдан заҳарланган бўлса керак-да, – деди хўрандалардан бири.

atir hidlari ham esidan chiqdi. Orqasidagi safar xaltachasini bir ushlab qo'yib:

– Kechirasiz, yaxshi qiz, men bo'ridek ochman, – deb xayr-ma'zurni ham nasiya qilib, kafega qarab yurib qoldi.

– Biz-chi, bizni taklif qilmaysizmi, Shayton aka? – deb orqasidan qiqirlab kuldi qiz.

– Shaytonlar o'z ovqatiga birovni sherik qilmaydilar, yaxshi qiz, – deb Shaytonvachcha yana rostini aytdi.

Kafega kirgach, turli-tuman ovqatlar hididan Shaytonvachchaning boshi aylanib, ko'zi tindi. Stolga o'tirmasdanoq yelkasiga sochiq tashlab, bir qo'lida chilobchin, bir qo'lida oftoba ko'tarib olgan yigitcha paydo bo'ldi. Shaytonvachchaning miyasiga «Taqvo» degan yozuv gup etib urdi. Taqvo odobini saqlab, shoshmay qo'lini yuvdi. Barmoqlari orasiga xilol qildi. Kamiga og'zini ham chayib qo'ydi. Shundan keyin boshqa bir yigit paydo bo'lib, qo'lga taomnoma tutqazib, odob bilan ro'parasida qo'l qovushtirib turdi. Taomnomani o'qib, Shaytonvachchaning yana ko'zi tinib, boshi aylandi. U shu tobda butun dunyoni yeb tashlashga tayyor edi.

– Nima bo'lsa, barini obkelavering, – buyurdi u.

Shaytonvachcha yaqin o'rtada bunaqa bo'kib ovqat yemagan edi. Bechora ofitsiant yigit ovqat tashib charchadi. Bu o'tirgan odammi yo ajdarhomi, deb qarab-qarab qo'yardi. Ovqatdan keyin Shaytonvachcha bir samovar choyni ham ko'rdim demadi. Endi hisob-kitob qilib, shu yerdagi yigitlardan boshpana so'rayman, deb turganda, birdan kafeda to's-to'polon boshlanib ketdi. Formali-formasiz mirshablar kelib, xo'randalardan kafe ni tezda bo'shatib qo'yishlarini so'rashdi. Tezda chiroqlar o'chirilib, eshiklar so'rg'ichlanib, «Antisanitariya, kafe uch-to'rt kunga yopiladi» degan yozuv osildi.

– Birortasi ovqatdan zaharlangan bo'lsa kerak-da, – dedi xo'randalardan biri.

– Худо урди-кетди, кимсан «Такво» ошхонасида-я, бўлмаган гап...

Шайтонвачча эътибор қилса, ёшроқ битта киши бир нималар деб келганлар атрофида ерпатак бўлиб юрибди. Келганларнинг бўлса парвойи фалак. «Бугун қулоғимиз кар, эртага идорага боринг, ўша ерда гаплашамиз», – деб тўнғиллаб қўйишарди. Шайтонвачча билдики, ўша ерпатак бўлиб юрган одам кафенинг эгаси. Шунинг учун оёқларига йиқилиб, «Кулингиз бўлай», дейишгача боряпти. Бу Шайтонваччага ёқмади. «Такво» кафесининг эгаси ҳам шунақа пасткаш бўладими? Нимага бунчалик кўрқади?

Унга яқин борди-да, билагидан ушлаб:

– Бу ёққа юринг, ака, – деб четга тортди.

У келганларнинг одами бўлса керак, деб ўйлаб, Шайтонвачча бошлаган томонга юрақолди. Шошмай бир ўриндиққа бориб ўтиришди. Кафенинг эгаси: «Нима деркин, тезроқ гапирақолса-чи», – деб Шайтонваччанинг оғзини пойлади. Шайтонвачча унинг тиззасини хотиржам бўлинг, дегандек босиб қўйди-да:

– Бунақа шошиб қолманг-да, қадрдон, қўяверинг, улар расмийчилик ишларини қилиб олишсин, кейин бафуржа гаплашамиз, – деди. Бу гап кафе эгасига ёқиб тушди. Енгил нафас олди. «Ҳа, бунақа одамлар ўртакашларини ҳам ўзлари билан олиб юришади», – деган ўй кўнглидан кечди. Бу ўртада Шайтонвачча айтган акахонлар ҳаммаёқни сўргичлаб, устига-устак кафенинг тўрт тарафига тўртта қўриқчи ҳам қўйиб, жўнаворишди.

– Э, – деди кафе эгаси капалаги учиб, – қўриқчи қўйганларингиз нимаси? Шартингизни айта қолинг, ука, етса молим, етмаса жоним, – деб у Шайтонваччага қаради.

– Мана бу пулни олиб қўйсангиз, – деб Шайтонвачча унга бир сиқим пул узатди.

– А, бу қанақа пул? – хайрон бўлди кафе эгаси.

– Ошпазларингиз зўр экан, таомларингизга гап

– Xudo urdi-ketdi, kimsan «Taqvo» oshxonasida-ya, bo‘lmagan gap...

Shaytonvachcha e’tibor qilsa, yoshroq bitta kishi bir nimalar deb kelganlar atrofida yerpatak bo‘lib yuribdi. Kelganlarning bo‘lsa parvoyi falak. «Bugun qulog‘imiz kar, ertaga idoraga boring, o‘sha yerda gaplashamiz», – deb to‘ng‘illab qo‘yishardi. Shaytonvachcha bildiki, o‘sha yerpatak bo‘lib yurgan odam kafening egasi. Shuning uchun oyoqlariga yiqilib, «Qulingiz bo‘lay», deyishgacha boryapti. Bu Shaytonvachchaga yoqmadidi. «Taqvo» kafesining egasi ham shunaqa pastkash bo‘ladimi? Nimaga bunchalik qo‘rqadi?

Unga yaqin bordi-da, bilagidan ushlab:

– Bu yoqqa yuring, aka, – deb chetga tortdi.

U kelganlarning odami bo‘lsa kerak, deb o‘ylab, Shaytonvachcha boshlagan tomonga yuraqoldi. Shoshmay bir o‘rindiqa borib o‘tirishdi. Kafening egasi: «Nima derkin, tezroq gapiraqolsa-chi», – deb Shaytonvachchaning og‘zini poyladi. Shaytonvachcha uning tizzasini xotirjam bo‘ling, degandek bosib qo‘ydid:

– Bunaqa shoshib qolmang-da, qadrdon, qo‘yavering, ular rasmiyatchilik ishlarini qilib olishsin, keyin bafurja gaplashamiz, – dedi. Bu gap kafe egasiga yoqib tushdi. Yengil nafas oldi. «Ha, bunaqa odamlar o‘rtakashlarini ham o‘zlari bilan olib yurishadi», – degan o‘y ko‘nglidan kechdi. Bu o‘rtada Shaytonvachcha aytgan akaxonlar hammayoqni so‘rg‘ichlab, ustiga-ustak kafening to‘rt tarafiga to‘rtta qo‘riqchi ham qo‘yib, jo‘navorishdi.

– E, – dedi kafe egasi kapalagi uchib, – qo‘riqchi qo‘yganlaringiz nimasi? Shartingizni ayta qoling, uka, yetsa molim, yetmasa jonim, – deb u Shaytonvachchaga qaradi.

– Mana bu pulni olib qo‘ysangiz, – deb Shaytonvachcha unga bir siqim pul uzatdi.

– A, bu qanaqa pul? – hayron bo‘ldi kafe egasi.

йўқ, маза қилдим. Энди ҳақини тўлайман, деб турсам, манови тўс-тўполон бошланиб, йигитларингиз нимагадир куёни сурворишди. Ҳақингизни олинг, деб сизни бу ёққа бошлаганим. Ҳаромдан парҳезим бор, ака.

– Э, сен уларнинг одамимасмисан ҳали? – сен-сираб юборди кафе эгаси жаҳл билан.

– Бугун қишлоқдан келиб турибман, уларни танитайман, ака. Лекин бунчалик сиқилманг, бу дунёда битмайдиган ишнинг ўзи йўқ. Ундан кейин унакаларнинг олдида жуда паст кетманг. Қанча паст кетсангиз, шунча тепангизга чиқиб олишади, айби бор экан, деб. Аҳволингизни кўриб, юрагим ачишиб кетди. Шунга атайлаб сизни четга тортганим. Ошхонангизнинг номи «Тақво» экан, бунақа жойдан қинғирлик чиқишига ишонмайман. Энди мен борай, ҳали бу катта шаҳардан бошпана ҳам қидиришим керак.

Шайтонвачча орқасидаги сафар халтасини бир силкитиб олиб, кета бошлади. Нотаниш бир одамнинг бу гап-сўзлари кафе эгасини ўйлантириб қўйди. Кафеда қанча хўранда бор эди. Бари пайтдан фойдаланиб қочворишди. Бу хўранда ростданам тақводор экан. Гап-сўзлари маънили. У Шайтонвачча берган кафтидаги пулга бир қаради-да:

– Тўхта, ҳов ука, – деди.

Шайтонвачча эшитса ҳам жўртага эшитмаганга олиб йўлида кетаверди.

– Ука дейман, ҳов...

Шайтонвачча орқасига қараб, чирок ёруғига чикди-да, «Мени чақиряпсизми?» – дегандек ишора қилди.

– Борадиган жойинг бўлмаса, бизникида қола қол, демоқчийдим.

Шайтонвачча бу гапдан бағоят хурсанд бўлганини билдириб қўйиш учун истикболига чопа қолди.

– Раҳмат, ака, бемаҳалда бир мусофирнинг мушкулини осон қилдингизми, сизнинг мушкулингизни Худойимнинг ўзи осон қилсин, омин...

– Oshpazlaringiz zo‘r ekan, taomlaringizga gap yo‘q, maza qildim. Endi haqini to‘layman, deb tursam, manovi to‘s-to‘polon boshlanib, yigitlaringiz nimaga-dir quyonna survivorishdi. Haqingizni oling, deb sizni bu yoqqa boshlaganim. Haromdan parhezim bor, aka.

– E, sen ularning odamimasmisan hali? – sensirab yubordi kafe egasi jahl bilan.

– Bugun qishloqdan kelib turibman, ularni tani-mayman, aka. Lekin bunchalik siqilmang, bu dunyoda bitmaydigan ishning o‘zi yo‘q. Undan keyin unaqalar-ning oldida juda past ketmang. Qancha past ketsangiz, shuncha tepangizga chiqib olishadi, aybi bor ekan, deb. Ahvolingizni ko‘rib, yuragim achishib ketdi. Shunga ataylab sizni chetga tortganim. Oshxonangizning nomi «Taqqo» ekan, bunaqa joydan qing‘irlik chiqishiga ishonmayman. Endi men boray, hali bu katta shahardan boshpana ham qidirishim kerak.

Shaytonvachcha orqasidagi safar xaltasini bir silki-tib olib, keta boshladi. Notanish bir odamning bu gap-so‘zlari kafe egasini o‘ylantirib qo‘ydi. Kafeda qancha xo‘randa bor edi. Bari paytdan foydalanib, qochvorish-di. Bu xo‘randa rostdanam taqqvodor ekan. Gap-so‘zlari ma’nili. U Shaytonvachcha bergan kaftidagi pulga bir qaradi-da:

– To‘xta, hov uka, – dedi.

Shaytonvachcha eshitsu ham jo‘rtaga eshitmaganga olib yo‘lida ketaverdi.

– Uka deyman, hov...

Shaytonvachcha orqasiga qarab, chiroq yorug‘iga chiqdi-da, «Meni chaqiryapsizmi?» – degandek ishora qildi.

– Boradigan joying bo‘lmasa, biznikida qola qol, de-moqchiydim.

Shaytonvachcha bu gapdan bag‘oyat xursand bo‘l-ganini bildirib qo‘yish uchun istiqboliga chopa qoldi.

– Rahmat, aka, bemahalda bir musofirning mush-kulini oson qildingizmi, sizning mushkulingizni Xudo-

Дуо ҳам жуда ўрнига тушди. Буни ўхшатмасдан учратмас, десалар керак.

ҚАЕРЛИКСАН, УКА?

(ёки Шайтонваччанинг ишлари яна юриша бошлагани)

Кафе эгаси эшик деразаларигача сўрғичланиб, бир эмас, тўртта қоровул қўйилган кафега армон билан қаради-да, чуқур ух тортди. Наҳотки бу пултопар кафесини охирги марта қўриб турган бўлса? Наҳотки қўлидан чиқиб кетса? Қоровуллар уни баттар бетоқат қиларди. Шарбат тайёрлайдиган эшикни очиб олсаёқ бўлди эди. Ҳамма ишқаллик, ҳамма касофат ўша ерда. Ҳойнаҳой, булар ўша ердаги ишдан хабар топишган. Бўлмаса, бунчалик ваҳима билан келишмасди. Ҳа, чақув бўлган. Ким чаққанини ҳам билмайдимас, билади... Наҳотки бу қоровуллардан бирортасини қўлга олиб бўлмаса? Ахир, буларда ҳам бола-чақа, нафс деган нарсаси бор-ку.

У қоровуллардан бирига яқинлашмоқчи бўлди.

— Яқинлашма, отаман, — деди у қоровул тезда курол ўқталиб.

— Оббо, одам боласининг пашшачалик ҳам қадри қолмади-да бу дунёда, мана, турибман, отсанг отақол.

— Вазифамиз шунақа, яхшиликча кетинг бу ердан.

— Ака, — деди Шайтонвачча яна йигитни четга тортиб, — ниятингизни билиб турибман. Булар битта ёки иккита бўлганда ҳам бошқа гап эди. Қўриб турибсиз, тўртта. Муроса қилиб бўлмайдиган ҳозир булар билан. Қўйинг, бекорга йигит сўзингизни ўлдирманг, фойдаси йўқ. Лекин боя айтдим-ку, бу дунёда битмайдиган ишнинг ўзи йўқ, деб. Юринг, кетайлик, уйга бориб яхшилаб ўйлаб кўрамиз. Таниш-билишларингизга қўнғироқ қиламиз. Тун узун, эртаметангача бирор чораси топилар. Кейин сизга тегишмади-ку, шундан билаверингки, бу ерда

– Men o‘zimgagina javob beraman, boshqalarning tepasida turmaganman.

Shu payt Shaytonvachcha yashaydigan hovlidan bir ko‘zi tepaga, bir ko‘zi pastga ag‘darilgan ko‘r odam qo‘lida hassa bilan turtinib-surtinib chiqib keldi. U yaqindagina nāv batsiz ichkariga kirib ketgan so‘qir tilanchi edi. Uning ko‘zi ochiq bo‘lib, chuqurchasiga uvada paxta tiqib qo‘yganga o‘xshardi. U juma kunlari shahardagi eng katta jome masjidida, boshqa kunlari bozorda tilanchilik qilardi.

– Hov televizorchi qizim, qayerdasan, bu yoqqa ke, gapning kattasini mendan eshit, – dedi u talmovsirab. – Men seni tanimayman, ammo sen meni tanishing kerak. Men tilanchilarning podshosi bo‘laman. Gap bunday, padariga la‘nat bu avliyoni.

So‘qir odam boshlovchi qiz boshqa yoqda qolib, tamoman boshqa tomonga qarab gapirardi.

– Men bu yoqdaman, ota, – dedi boshlovchi qizga jon bitib. Tilanchi ovoz kelgan tomonga o‘girildi.

– Gapiring, otaxon, nimalar bo‘ldi? Hammaning ko‘zi sizda.

– Dard bo‘ldi, balo bo‘ldi, qizim. Ha, yomon bo‘ldi. Men uning oldiga kirib, avliyo bo‘lsang ko‘zimni tuzat, deb Xudoning zorini qildim. U bo‘lsa ikki millionni ustol ustiga qo‘ying, deydi. Hoy, esing joyidami, men bir tilanchi bo‘lsam, ikki millionni qayerdan olaman, dedim jon-ponim chiqib. Gapni ko‘paytirmang, hamma pul tilanchilarda bo‘ladi, buning ustiga soliqlardan ozodsizlar, deydi u go‘rso‘xta. Voy zang‘arey, voy tiqilib o‘lgur-ey. Hech bo‘lmasa bitta ko‘zimni tuzatib qo‘y, savob ham kerak-ku, dedim oyog‘iga yiqilib. Savobning tagi teshik, mayli, bir million cho‘zing, bittasini ko‘radigan qilib qo‘yaman, deydi. O‘shanda ham chap ko‘zimni ochib qo‘yarmish u azayimxon. Bilib turibman, u avliyomas, borib turgan firibgar. To‘ymas, ochko‘z. U yana nima qildi degin, qizim, tilanib topgan uch-to‘rt so‘mimni ham tortib oldi. Bir tiyinsiz qol-

қолдим... У-ф-ф... Ана шунақа гаплар, яхшилар. Шаҳар бедарвоза эмас... Ҳой одамлар, топганингизни фирибгарларга беравермай бизга беринг, биз Худога яқинмиз, дуоларимиз қабул бўлади...

Сўқир тиланчининг бу гаплари навбатда турганларни ҳам, юзига ниқоб тутиб, автомат ушлаганларни ҳам жунбушга келтириб юборди. Сабр косалари тўлиб, ичкарига қараб ёпирилишди. Верталёт янаям пастлаб, вариллай бошлади. Суратчилар, тасвирчилар, журналистлар аралаш-куралаш бўлиб кетишди. Ҳамма ўзга сайёраликни яқиндан кўришни хоҳлар эди. Бошловчи қиз ҳам тўс-тўполонда кўринмай қолди...

Аммо ичкарига кирганда ҳамма тахта бўлиб қолди. У ерда оёқ-қўли боғланган, оғзига латта тикилган, ярим яланғоч яна битта сўқир тиланчи ётарди. Буниси ҳақиқийси эди...

Давомини кутинг.

dim... U-f-f... Ana shunaqa gaplar, yaxshilar. Shahar bedarvoza emas... Hoy odamlar, topganingizni firibgarlarga beravermay bizga bering, biz Xudoga yaqinmiz, duolarimiz qabul bo'ladi...

So'qir tilanchining bu gaplari navbatda turganlarni ham, yuziga niqob tutib, avtomat ushlaganlarni ham junbushga keltirib yubordi. Sabr kosalari to'lib, ichkariga qarab yopirilishdi. Vertalyot yanayam pastlab, varillay boshladi. Suratchilar, tasvirchilar, jurnalistlar aralash-quralash bo'lib ketishdi. Hamma o'zga sayyoralikni yaqindan ko'rishni xohlar edi. Boshlovchi qiz ham to's-to'polonda ko'rinmay qoldi...

Ammo ichkariga kirganda hamma taxta bo'lib qoldi. U yerda oyoq-qo'li bog'langan, og'ziga latta tiqilgan, yarim yalang'och yana bitta so'qir tilanchi yotardi. Bunisi haqiqiysi edi...

Davomini kuting.

МУНДАРИЖА

Шайтонлар олами саросимада	4
Ўхшатмасдан учратмас	12
Қаерликсан, ука?	24
Ўзинг кимсан, ука?	30
Икки томонлама шартнома	38
Олтин медалли жин	44
Янги исм-шарифлар... ..	48
Томдаги қоровул	54
Кетворган бир йигит	60
Одамлар, хушёр бўлинглар!	74
Кўзингни оч, Одамшайтон	90
Шошилинч ҳайъат йиғилиши	92
Ҳисобли дўст	100
Кенгашли тўй тарқамас	112
Шошилинч ҳайъат йиғилиши	120
Хуш келибсиз, келгиндилар!	126
Ибрат дарслари	144
Дадамирза – такводор	146
Ҳайъат йиғилиши	154
108-канал кечирим сўрайди	158
Имом домлага саломлар	162
Режалар сари бир кадам	166
Режа рақами бир	176
Режа рақами икки	186
Машварат	194
Ҳайъат йиғилиши	198
Ўтмас пичоқ	202
Нафс балоси	210
Мулойим супургилар	214
Ҳайъат йиғилиши	222
108-канал яна эфирда	226
Йўқ жойдан машмаша	232
Ҳасан-Хусан жинлар	236

MUNDARIJA

Shaytonlar olami sarosimada	5
O'xshatmasdan uchratmas	13
Qayerliksan, uka?	25
O'zing kimsan, uka?	31
Ikki tomonlama shartnoma	39
Oltin medalli jin	45
Yangi ism-shariflar... ..	49
Tomdagi qorovul	55
Ketvorgan bir yigit	61
Odamlar, hushyor bo'linglar!	75
Ko'zingni och, Odamshayton	90
Shoshilinch hay'at yig'ilishi	93
Hisobli do'st	101
Kengashli to'y tarqamas	113
Shoshilinch hay'at yig'ilishi	121
Xush kelibsiz, kelgindilar!	127
Ibrat darslari	145
Dadamirza – taqvodor	147
Hay'at yig'ilishi	155
108-kanal kechirim so'raydi	159
Imom domlaga salomlar	163
Rejalar sari bir qadam	167
Reja raqami bir	177
Reja raqami ikki	187
Mashvarat	19
Hay'at yig'ilishi	
O'tmas nichoq	
Nafs balosi	
Muloyim sumurgilar	
Hay'at yig'ilishi	
108-kanal yana efirda	
Yo'q joydan mashmasha	
Hasan-Husan jinlar	

Дадамирза рақсга тушади	246
Ҳайъат йиғилиши	254
Совчилар	258
Йўқотиш	262
Лаққа балиқ	266
Найранг давом этади	270
Ҳайъат йиғилиши	274
Фирибгар авлиё	276
Эҳ, одамлар, одамлар	290
Фирибгар авлиё	300
Бир тавбадан минг тавба	306
Ҳайъат йиғилиши	318
Овозли мактубнинг давоми	320
Сармоя	322
Ғалати таклиф	326
Ҳайъат йиғилиши	332
Ҳайъат йиғилиши	334
Тузоқ	336

Dadamirza raqsga tushadi	247
Hay'at yig'ilishi	255
Sovchilar	259
Yo'qotish	263
Laqqa baliq	267
Nayrang davom etadi	271
Hay'at yig'ilishi	275
Firibgar avliyo	277
Eh, odamlar, odamlar	291
Firibgar avliyo	301
Bir tavbadan ming tavba	307
Hay'at yig'ilishi	319
Ovozli maktubning davomi	321
Sarmoya	323
G'alati taklif	327
Hay'at yig'ilishi	333
Hay'at yig'ilishi	335
Tuzoq	334

Erkin MALIK

SHAYTONVACHCHANING NAYRANGLARI

(Uchinchi kitob)

(Ma'rifiy qissa)

“Sharq” nashriyot-matbaa
aksiyadorlik kompaniyasi
Bosh tahririyati
Toshkent – 2013

Muharrir *Nigora O'rolova*
Rassom *Husan Sodiqov*
Badiiy muharrir *Tolib Qanoatov*
Tehnik muharrir *Ra'no Boboxonova*
Sahifalovchi *Mastura Atxamova*

Nashr litsenziyasi AI № 208, 28.08.2011-yil.

Bosishga ruxsat etildi 30.11.2012. Bichimi 84x108^{1/32}. «TimesNew-Roman» garniturası. Ofset bosma. Shartli bosma tobog'i 18,48. Nashriyot-hisob tobog'i 17,02. Adadi 5000 nusxa. Buyurtma № 2743. Bahosi kelishilgan narxda.

**“Sharq” nashriyot-matbaa
aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi,
100000, Toshkent shahri, “Buyuk Turon” ko'chasi, 41.**

бахои! 6800с

ISBN 978-9943-00-942-4

9 789943 009424